VISAGINO MIESTO VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA 2024-2029 m.

ĮVADAS
Visagino miesto vietos plėtros strategiją 2024-2029 metams (toliau – Strategija) parengė Visagino miesto vietos veiklos grupė (toliau – VVG), siekdama prisidėti prie 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos 4 prioriteto „Socialiai atsakingesnė Lietuva“ 4.7. uždavinio „Skatinti aktyvią įtrauktį, siekiant propaguoti lygias galimybes, nediskriminavimą ir aktyvų dalyvavimą, ir gerinti įsidarbinamumą, ypač palankių sąlygų neturinčių grupių“ ir 4.9. uždavinio „Skatinti marginalizuotų bendruomenių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių ir nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant specialiųjų poreikių turinčius asmenis, socialinę ir ekonominę įtrauktį vykdant integruotus veiksmus, be kita ko, teikti aprūpinimą būstu ir socialines paslaugas“ (toliau – Programos) įgyvendinimo Vidurio ir Vakarų Lietuvos regione. Pagrindinis Strategijos tikslas – skatinti aktyvesnį Visagino miesto bendruomenės dalyvavimą sprendžiant gyventojams aktualias skurdo ir socialinės atskirties problemas bei skatinti socialinį verslą, sprendžiantį pažeidžiamų grupių atskirties problemas. Strategijoje surinktos ir užfiksuotos bendruomenės inicijuojamos Visagino miesto plėtros strateginės kryptys ir prioritetai, o pati strategija yra savivaldos, nevyriausybinių organizacijų ir verslo atstovų bendradarbiavimo instrumentas ir rezultatas. Strategija parengta vadovaujantis BIVP metodu, ypatingą dėmesį skiriant plačiam VVG teritorijoje veikiančių nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių ir miesto gyventojų įtraukimui bei jų dalyvavimui visuose vietos plėtros strategijos rengimo etapuose, kai pasitelkus ITI metodiką stengiamasi vertinti miesto plėtrą kaip integruotai valdomą ir plėtojamą visumą, specifines atskirų sričių problemas sprendžiant kaip visumos dalis. Strategijos rengimo laikotarpiu konsultuotasi su Vidaus reikalų ministerija, Centrine perkančiąja organizacija, Utenos regiono vietos veiklos grupėmis. Visagino miesto vietos plėtros strategija 2024-2029 m. yra dokumentas, kurio rengimas buvo finansuotas Europos Sąjungos lėšomis ir kuris sudaro galimybę Visagino gyventojams, nevyriausybinėms organizacijoms, verslo atstovams bei viešojo sektoriaus institucijoms kartu kryptingai veikti ir užtikrinti ilgalaikę bei inovatyvią Visagino miesto plėtrą išnaudojant miesto stipriąsias puses, maksimaliai sumažinant galimas grėsmes ir teritorijai būdingas silpnybes. Strategijoje numatytais įgyvendinimo veiksmais prisidedama prie Programose numatytų siektinų rodiklių, t.y. BIVP projektuose dalyvaus ne mažiau kaip 360 socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys, 40 proc. veiklų dalyvių (t.y. ne mažiaus kaip 144) po dalyvavimo projektuose toliau dalyvaus socialinei integracijai skirtose veiklose ir/ar darbo rinkoje, 16 projektų įgyvendinime dalyvaus NVO, paramą gavusiuose socialinio verslo subjektuose bus sukurtos ne mažiau kaip 4 darbo vietos. Visagino vietos veiklos grupė įsteigta 2015 m. ir sėkmingai įgyvendino Visagino m. vietos plėtros strategiją 2016-2022 m. 2023 m., rengiant Visagino imesto vietos plėtros strategiją 2024-2029 metams, pagal vietos plėtros grupėms taikomus teisės aktus pakeista VVG sudėtis. Šiuo metu Visagino miesto vietos veiklos grupę sudaro 14 narių: 10 nevyriausybinių organizacijų (71,43 proc.), 3 verslo atstovai (21,43 proc.) ir 1 valdžios institucija (7,14 proc.). Kuriant šią strategiją stengtasi nepraleisti anksčiau sugeneruotų idėjų ir pasinaudoti sukaupta patirtimi bei skirtingų sričių miesto VVG veiklose dalyvaujančių organizacijų ankstesnės sėkmingos veiklos pavyzdžiais. Kuriant strategiją atsižvelgta į Utenos regiono plėtros planą 2022-2030 metams, Visagino savivaldybės 2023-2030 metų strateginį plėtros planą, rengiamus VIZA funkcinės zonos strateginius dokumentus bei kitus Lietuvos Respublikos bei vietos savivaldos strateginio planavimo dokumentus. Parengta strategija atitinka: - Utenos regiono plėtros planą 2022-2030 metams, patvirtintą Utenos regiono tarybos kolegijos 2023 m. sausio 30 d. sprendimu Nr. KS(T)-4: pirmasis Strategijos tikslas atitinka pirmojo Utenos regiono plėtros plano tikslo „Gerinti socialinių, sveikatos priežiūros, švietimo paslaugų kokybę ir prieinamumą“ 1.1. uždavinį „Pagerinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų infrastruktūrą, išplėsti paslaugų spektrą, pagerinti jų kokybę ir prieinamumą“, antrasis Strategijos tikslas atitinka trečiojo Utenos regiono plėtros plano tikslo „Prisidėti prie investicinės aplinkos patrauklumo ir bendrų turizmo paslaugų vystymo“ 3.1. uždavinį „Išplėsti investicijoms ir verslo vystymui palankią aplinką“. Strategija prisideda prie Utenos regiono plėtros plano poveikio ir rezultato rodiklių siekimo - Asmenys, patiriantys skurdo riziką ar socialinę atskirtį | procentai bei Gyventojų užimtumo lygis (15–64 metų) | procentai (poveikio rodikliai), Socialiai pažeidžiamų, socialinę riziką (atskirtį) patiriančių asmenų, gavusių paslaugas naujoje ar modernizuotoje infrastruktūroje skaičius per metus |Asmenys per metus bei Metinis konsoliduotų viešųjų paslaugų vartotojų skaičius | vartotojai per metus (rezultato rodiklis). - Visagino savivaldybės strateginį 2023-2030 m. plėtros planą, patvirtintą Visagino savivaldybės tarybos 2023 m. sausio 26 d. sprendimu Nr. TS-5: pirmasis Strategijos tikslas atitinka antrojo plėtros plano tikslo „Socialinės gerovės kūrimas sumaniai, pažangiai, besimokančiai, moderniai ir laimingai bendruomenei“ 2.5.-1 uždavinį „Pagerinti ir plėsti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą bei sukurti jų plėtrai reikalingą infrastruktūrą“, o antrasis Strategijos tikslas atitinka 1 plėtros plano tikslo „Konkurencingo verslo skatinimas ir vietinės ekonomikos tvari plėtra“ 1.1-2. uždavinio „Skatinti gyventojų verslumą ir ekonominį

mobilumą“. Strategija prisideda prie plėtros plano poveikio ir rezultato rodiklių siekimo: Teikiamų socialinių paslaugų rūšių (bendrųjų socialinių paslaugų, socialinės priežiūros paslaugų, socialinės globos paslaugų ir kt.) skaičius (vnt.), Savivaldybės viešųjų paslaugų, kurias teikia nevyriausybinės ir bendruomeninės organizacijos, dalis proc., nuo visų teikiamų paslaugų Nedarbo lygis (metinis) (proc.) (poveikio rodikliai) ir Verslumo lygis (veikiančių SVV įmonių skaičius, tenkantis 1000 gyv., koef.), Gyventojų aktyvumas, vykdant individualią veiklą (gyventojų, besiverčiančių veikla pagal individualios veiklos pažymą ir verslo liudijimus, skaičius, tenkantis 1000-iui gyv., koef.) (rezultato rodikliai).

Visagino miesto VVG teritorija - visiškai urbanizuota (tai išskirtinis Visagino miesto VVG teritorijos bruožas), kurioje gyvena 19 586 gyventojai. Siekiant strategijoje numatytų tikslų ir įgyvendinant Strategijoje numatytus uždavinius išskirtos šios tikslinės gyventojų grupės: socialiai pažeidžiami, socialinę riziką (atskirtį) patiriantys asmenys (pvz., nusikaltimų aukos, benamiai, priklausomybėmis sergantys asmenys, grįžę iš įkalinimo įstaigų asmenys, mažiau galimybių turintys jaunuoliai ir kt.), asmenys, besiruošiantys išeiti ir išėję iš įkalinimo vietų, romai, mažiau galimybių turintis jaunimas, migrantai, priklausantys pažeidžiamų asmenų grupėms, asmenys, kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis, nepalankias sąlygas turintys vietos gyventojai.

Įgyvendindama Strategiją Visagino miesto VVG bendradarbiaus su kitomis Utenos regiono miestų VVG bei Zarasų-Visagino regiono vietos veiklos grupe, VVG teritorijoje veikiančiomis nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės viešosiomis įstaigomis, verslo įmonėmis, jaunimo organizacijomis ir kitais viešaisiais ir privačiais juridiniais asmenimis.

2026 m. gegužės mėnesį Strategija pakeista ir papildyta naujai finansuojama papriemone - „Stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms“. Dėl šio papildomos finansuojamos veiklos įtraukimo į Strategiją įtrauktas 3 tikslas - „Stiprinti vietos gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms ir grėsmėms“, 3.1. uždavinys – „Organizuoti Visagino m. gyventojų civilinės saugos švietimo veiklas“ bei 3.1.1. veiksmas – „Organizuoti gyventojų švietimą civilinės saugos klausimais ir praktinių parengties įgūdžių ugdymą, įgyvendinant edukacines bei prevencines programas, apimančias teorinius, simuliacinius ir praktinius užsiėmimus, skirtus gyventojų saugumui, krizių valdymo efektyvumui, bendruomenių atsparumui ir atsparumui dezinformacijai didinti“. Keičiant Strategiją įtrauktas dar vienas Strategiją įgyvendinantis projektas bei atliktos visos Strategijai keisti teisės aktuose numatytos procedūros.